

Eugeniusz IWANOW

***3 II 1933 - †28 VI 2024**

28 czerwca 2024 roku zmarł w Częstochowie Członek Honorowy Polskiego Związku Szachowego Eugeniusz IWANOW - wielki polski kompozytor szachowy mistrz międzynarodowy FIDE i arcymistrz krajowy w zakresie kompozycji szachowej oraz sędzia międzynarodowy FIDE, a także organizator życia szachowego i sportowego (m.in. przewodniczący Komisji Kompozycji Szachowej PZSzach. w okresie 1980 – 2003 r., aktywny członek Częstochowskiego Koła Problemistów i zarządu Wojewódzkiej Federacji Sportu w Częstochowie), redaktor i wydawca znakomitych pism „Problemista” i „Kronika – Biuletyn Polskich Problemistów“, autor m.in. „Polskich samomatów” (1991), „Stu wybranych samomatów“, współautor „Polskich miniatur“ (2007), ceniony na całym świecie sędzia konkursowy, niekwestionowany autorytet w dziedzinie samomata, nauczyciel wielu nie tylko rodzimych adeptów problemistyki. W roku 2014 wydał numer specjalny „Kroniki – Biuletynu...“, w którym przedstawił własne curriculum vitae oraz wybrał i skomentował 199 swoich najcenniejszych utworów.

Ma ogromne zasługi w zakresie utrwalania historii polskiej kompozycji szachowej od lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku po czasy współczesne. Szczególnie cenne są Jego wspomnienia o najwybitniejszych naszych problemistach.

Debiutował w r. 1952 w tygodniku „Przyjaźń”. Tworzył zarówno zadania regularne od dwuchodówek, wielochodówek, studiów i matów pomocniczych po zadania bajkowe. Ale właściwą Jego domeną został samomat, przede wszystkim dwuposunięciowy.

Opublikował dotychczas ponad 1400 kompozycji, w tym ponad 700 samomatów. W konkursach międzynarodowych 68 Jego kompozycji uhonorowano pierwszymi nagrodami, 114 - drugimi i dalszymi, a 439 - pozostałymi wyróżnieniami.

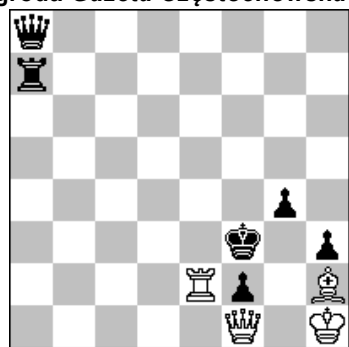
Ilustracją Jego stylu będzie sławny „wiecznie zielony” utwór z pierwszego okresu twórczości, cytowany do dzisiaj w polskich i zagranicznych publikacjach.

Od początku działalności zarówno jako twórca i sędzia wielu konkursów w kraju i poza jego granicami propagował tematykę i chwytły techniczne właściwe wyłącznie samomatowi. W ten sposób znacząco wpłynął na współczesne pojmowanie tego rodzaju kompozycji szachowych. Wkrótce Jego wysiłki wsparli inni nasi problemiści. Tak powstał uznawany powszechnie polski samomat

Poniżej dwa spośród wielu sławnych Jego utworów, stawiających Go w gronie założycieli i propagatorów polskiej szkoły samomata.

Eugeniusz IWANOW †

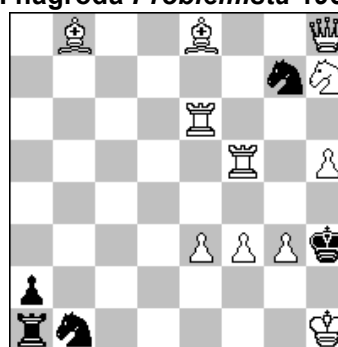
I nagroda *Gazeta Częstochowska* 1965

s#2

(4+6)

I nagroda *Problemista* 1966

s#2

(11+5)

Próbcę wymuszenia matowania białego króla poprzez 1.We1? z groźbą 2.Hg2+ h:g2# czarne parują prosto: 1...g3! Do celu prowadzi paradoksalna ofiara 1.We4! przesłaniająca aktywną baterię Kf3-Ha8 i zwalniająca dodatkowe pole dla cz. K. W trzech efektownych wariantach ujawnia się siła czarnej baterii: 1...K:e4 2.Hd3+ K:d3# 1...H:e4 2.H:f2+ K:f2# i 1...Wa1 2.We3+ K:e3. Piękna, lekko skonstruowana kompozycja!

Dowodem tutaj niechaj będzie kolejna kompozycja, najważniejsze zapewne odkrycie nieodżałowanego Mistrza, które nie straciło aktualności i wciąż jest źródłem inspiracji dla wielu specjalistów na całym świecie. Po 1.Gd7! mamy tempo i teraz 1...S:e6 – ze względu na otwarcie linii h8-a1 dla hetmana nie można grać 2.Wf~po linii f, bo nastąpi 2...Sb~+ 3.H:a1? Właściwie:2.Wff6! Sb~#. Analogicznie postępujemy po 1...S:f5 2.Wef6! i 1...S:h5 2.Sf6! Po 1...Se8 wybór odpowiedzi białych wynika również z otwarcia linii hetmana 2.H:e8!, a nie 2.W:e8?

Kombinacja otwierania białej linii nakierowanej na linię lub pole matowania, które niezwłocznie musi być zneutralizowane, by czarne mogły matować, otrzymała miano „Temat Iwanowa”, które znajduje się m.in. w fundamentalnej „Encyclopedia of chess problems. Themes and terms.” M. Velimirovicia i K. Valtonena (2012).

W Albumach FIDE wyróżniono 32 jego problemy (28 pkt.). Uehonorowany najwyższymi tytułami w kompozycji szachowej: mistrza krajowego, sędziego międzynarodowego FIDE (1967), mistrza międzynarodowego FIDE (2015), arcymistrza krajowego (2013). Wielokrotny medalista mistrzostw Polski w kompozycji szachowej. W wielochodówkach otrzymał srebrny medal (1945–70). W dziale studiów zdobył medal srebrny (1945–54). W samomatatach wielokrotnie wywalczył srebro (1945–58, 1959–60, 1965–66, 1980–82, 1983–85, 1986–88, 1989–91, 1992–94, 1995–97). W matach pomocniczych uzyskał medal srebrny (1963–64, 1965–70). W zadaniach bajkowych wywalczył złoto (1945–70), srebro (1971–85) i brąz (1986–88). Brał udział w Indywidualnych Mistrzostwach Świata w kompozycji szachowej (WCCI) w dziale samomatów: 1998–2000 zajął 13 miejsce, 2001–2003 zajął 11 miejsce, 2004–2006 zajął 10 miejsce, 2007–2009 zajął 11 miejsce.

Złoty medalista Mistrzostw Polski w solvingu (Lubliniec 1988), wielokrotny uczestnik Mistrzostw Świata w solvingu (6 miejsce w 1985 roku).

Aktywny i wysoko ceniony arbiter międzynarodowy sędziował setki konkursów krajowych i międzynarodowych, w tym Albumów FIDE. Był dyrektorem Albumu FIDE 1995–97.

W Albumie FIDE 2016 - 2018 znalazło się jedno Jego zadanie i tym samym został najstarszym problemistą w tym najbardziej prestiżowym konkursie międzynarodowym, wskutek czego zagraniczni miłośnicy kompozycji nadali mu miano *Wunder Senior of Chess Composition!*

Odnznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1988), srebrnym medalem „Za wybitne osiągnięcia sportowe”, złotą odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką Honorową PZSzach. i licznymi innymi. W roku 2009 Polski Związek Szachowy nadał mu zaszczytny tytuł Honorowego Członka Polskiego Związku Szachowego.

Utwory Eugeniusza Iwanowa stanowią istotną część polskiego i światowego dorobku kompozycji szachowej.

Cześć Jego pamięci!

Komisja Kompozycji Szachowej
Polskiego Związku Szachowego